

Starożytności polskie

Autor tekstu: **Mariusz Agnosiewicz**

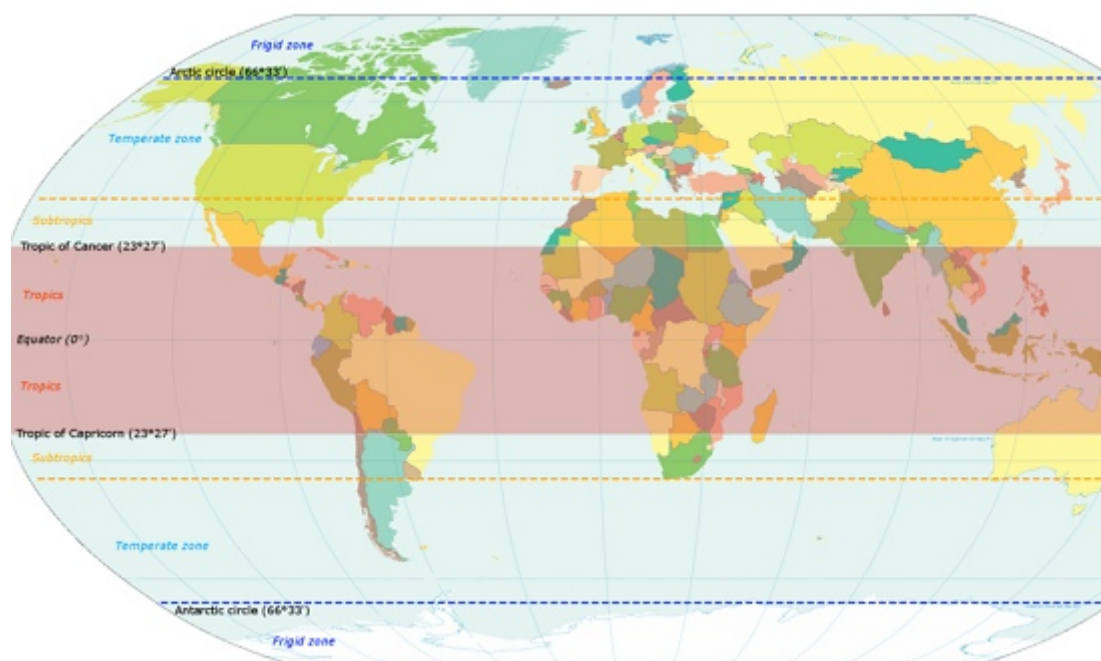
Mówi się, że wszystkie imperia upadają, wyrażając tym nietrwałość kultur ludzkich. Trafniejszym stwierdzeniem wydaje mi się teza, że imperia migrują, co jest wyrazem cykliczności kultur determinowanych klimatycznie.

Imperia upadają przez cykliczne zmiany klimatyczne, które przesuwać ocieplenie ku północy. Wielkie złożone kultury powstają w regionach wielkich rzek — to rzeka była najbardziej cywilizacjotwórczym elementem natury. Tyle że o tym, które wielkie dorzecza dominują cywilizacyjnie przesądzały wędrujące strefy klimatyczne.

W aktualnej epoce geologicznej (Holocen, który nastąpił po epoce lodowej), wielkie cywilizacje wyraźnie związane są z okresami klimatycznymi.

W okresie subborealnym (3000-500 pne) dominowały cywilizacje powstałe w wielkich dorzeczeniach strefy podzwrotnikowej — Indus, Mezopotamia, Egipt.

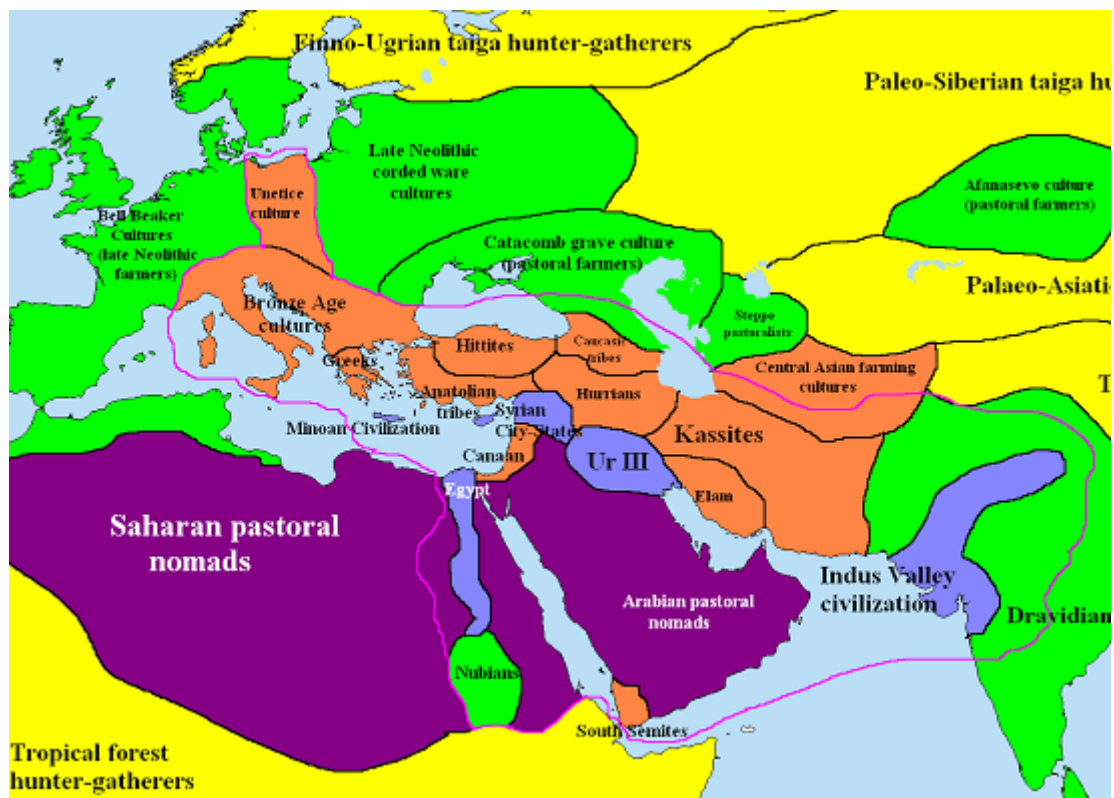
W okresie subatlantyckim (500 pne — dziś) dominują cywilizacje leżące powyżej tej strefy. Imperia w regionie europejskim migrują coraz bardziej na północ, razem z klimatem holocenu.

Poszczególne okresy klimatyczne holocenu trwały od 1-3 tysięcy lat. Aktualny trwa już 2,5 tysiąca lat i być może będziemy świadkami jego zmiernych. Oznacza to kolejne wielkie przemiany cywilizacyjne.

W okresie subborealnym wyłoniły się złożone formy cywilizacyjne. W strefie podzwrotnikowej funkcjonowały wówczas dwa wielkie bieguny cywilizacyjne:

1. Dolina Indusu — w dorzeczeniach Saraswati i Indus
2. Tzw. Żywny Półksiężyc, w dorzeczeniach Tygrysu, Eufratu i dolnego Nilu

Uważa się, że oba te kręgi cywilizacyjne rozwinęły się niezależnie i wytworzyły odmienne typy społeczne.

Żywny Półksiężyc obejmuje dwa odrębne regiony: Mezopotamia, co znaczy Międzyrzecze, mieszczące się między rzekami Tygrys i Eufrat od ich początku w górach Taurus, leżących w dzisiejszej Turcji, do końca w Zatoce Perskiej, z drugiej zaś strony Egipt w dorzeczu Nilu. Ich łącznikiem jest Palestyna. Rzeki wytworzyły takie kultury i państwa jak Sumer, Babilon, Asyria, Egipt. Ich łącznik palestyński wykształcił kultury handlowe, jak Fenicja, Żydzi.

W przeciwieństwie do Żywnego Półksiężycy Dolina Indusu wykształciła społeczeństwa niescentralizowane, niemilitarne i dość egalitarne.

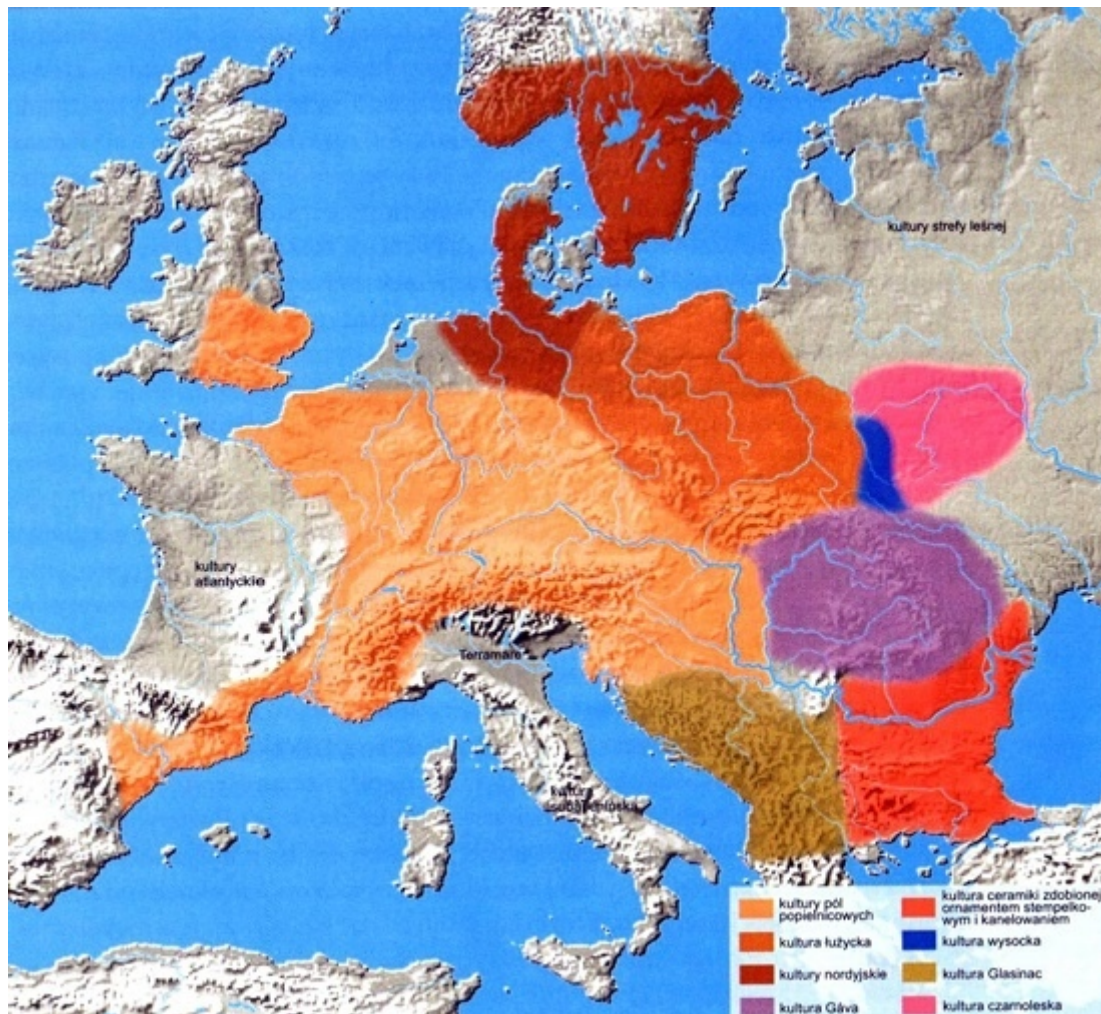
Chiny stały się nieco późniejszym źródłem cywilizacji, lecz w ujęciu naturalnym źródło jest wspólne dla Indii i Chin, a jest nim Tybet, zwany słusznie Dachem Świata. Jest to najwyższa i największa wyżyna świata, skąd wypływają najważniejsze rzeki Azji, które urodziły cywilizację indyjską i chińską. Trudno się dziwić fascynacją Tybetem, skoro ożywił on swoimi wodami największe kultury ludzkie. Po Antarkrydzie i Arktyce zawiera on trzecią masę lodu, czyli potencjalne życiodajne słodkie wody. Z tego względu zwany jest on Trzecim Biegunem Ziemi. Co więcej, jego wysokość nie maleje, a rośnie.

Chiny określają się Państwem Środka, lecz w pewnym sensie to Tybet jest najbardziej ośrodkową częścią Azji. Szybciej rozwinęła się kultura indyjska, prawdopodobnie dzięki unikalnemu zjawisku monsunów letnich, które pełniły rolę naturalnej irygacji dużych obszarów subkontynentu indyjskiego.

Na skutek zmian klimatycznych cywilizacja Indusu upadła ok. 1300 pne. Odtąd biegun cywilizacyjny Tybetu przesunął się do Chin.

Dokładnie wtedy w Polsce rozpoczęła się kultura łużycka, która stworzyła w Europie Środkowej podobny twór kulturowo-społeczny. Kultura łużycka w Polsce tak jak i w Indusie była egalitarna, co wyróżniało ją na tle wielu innych starożytnych formacji kulturowych.

W okresie kultury łużyckiej Polska miała kontakty handlowe z Chinami (być może poprzez Scytów), gdyż w grobach i skarbach z tego okresu na terenie Polski odnajdywano [porcelanowe paciorki pochodzące z Chin](http://rcin.org.pl/iae/Content/39421/WA308_3749_6_P319_NOWE-ZNALEZISKA_I.pdf) (http://rcin.org.pl/iae/Content/39421/WA308_3749_6_P319_NOWE-ZNALEZISKA_I.pdf).

Kultura łużycka nie była pierwszą rozwiniętą na ziemiach polskich, lecz charakterystyczne było jej podobieństwo społeczne do kultury induskiej.

Warto podkreślić, że przez większość dziejów Europy ziemie polskie dominowały rozwojem kulturowym nad ziemią zachodniej Europy. W okresie 2300-1600 pne funkcjonowała w Polsce rozwinięta kultura zwana unietycką, rozciągająca się od Łaby po Ukrainę. Była ona hierarchiczna i posiadała zaawansowaną wiedzę astronomiczną (por. miedziano-złoty Dysk z Nebry, znaleziony w Saksonii: słońce, księżyc, plejady — mógł pomagać w liczeniu czasu). Jej centra znajdowały się w Wielkopolsce i Śląsku. W Bruszczewie leżącym w rozlewisku rzeki Samicy odkryto wielki gród hutników, który był prawdopodobnie największym ośrodkiem wytwarzania brązu na północ od Alp. Był to przez wieki wielki ośrodek handlu (szlak bursztynowy) i rzemiosła (garncarstwa, wyrobu narzędzi z rogu, produkcji tkanin), który według prof. Janusza Czebreszuka z Instytutu Prahistorii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu był pierwszą formą państwową w naszym kraju — na dwanaście wieków przed Biskupinem.

Według niemieckiego astronoma Ralfa Hansena służył on do korygowania różnic pomiędzy kalendarzem słonecznym a kalendarzem księżycowym. W momencie kiedy nad Księżycem miały się znajdować Plejady, należało dodać kolejny miesiąc w kalendarzu księżycowym. Księżyc przedstawiony na dysku znajduje się jakieś pięć dni po nowiu, w otoczeniu Plejad i właśnie w takiej fazie znajduje się on raz na dwa lub trzy lata, kiedy w jego pobliżu są Plejady.

Z Bruszczewem mogą być związane położone 7 km dalej imponujących rozmiarów kurhany w Łękach Małych, zwane Wielkopolskimi Piramidami. Byli tam prawdopodobnie pochowani lokalni władcy, bo znaleziono przy nich wyglądające niezwykle tzw. berła sztyletowe — osadzone w brązowej rękojeści sztylety z metalu, być może insygnia władzy. Wszystkie wyroby jakie odnaleziono w grobach prezentowały jak na ówczesne czasy bardzo wysoki poziom wykonania, co może świadczyć o znacznym rozwoju technicznym ludu, który wybudował kurhany. Zmarłym oprócz przedmiotów codziennego użytku i ozdób wkładano do grobów konie, które według ówczesnych wierzeń związane były z kultem słońca oraz ognia.

Większość Wielkopolskich Piramid zniszczyli Prusacy w latach 1901-1906 w trakcie budowy linii kolejowej Kościan — Grodzisk.

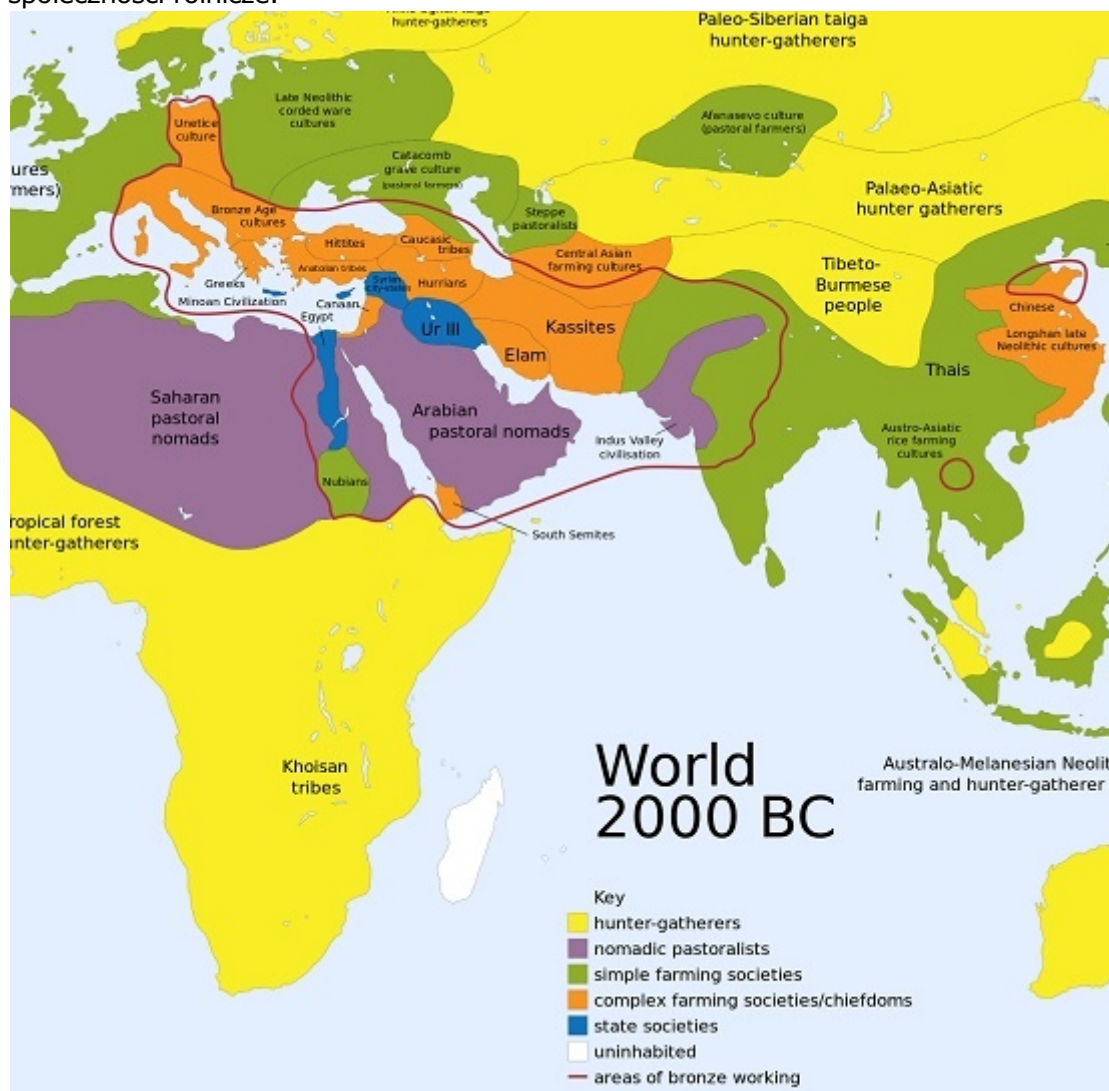
Kultura unietycka rozkwitła w Polsce w okresie kiedy upadło państwo Sumerów i mogła ona być związana z tym właśnie kręgiem kulturowym — hamburski astronom Ralph Hansen ustalił [związek Dysku z Nebry z wiedzą astronomiczną starożytnego Babilonu](http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114873,3193949.html) (<http://wiadomosci.gazeta.pl/wiadomosci/1,114873,3193949.html>) — jakkolwiek intrygujące jest, że babilońskie tabliczki na których opisano synchronizacje kalendarzy są o 1000 lat młodsze od dysku z Nebry. Dysk ten to najstarsze znane konkretne wyobrażenie nieba — powiedział naczelny archeolog niemieckiego landu Saksonia-Anhalt Harald Meller.

W polskich zabytkach i dawnych wierzeniach istniało szereg podobieństw do kultury

sumeryjsko-mezopotamskiej, zob. [Polskie amazonki, sarmackie syrenki i wierzenia dawnych Polaków](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,9332) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,9332>).

O ile na poziomie wierzeń widać w Polsce wyraźne związki z regionem Żyźnego Półksiężycy, o tyle na poziomie genetyki najbliższym nam do tego regionu gdzie powstały Wedy (haplogrupa R1a1)

4000 lat temu, kiedy w Polsce funkcjonowała kultura unietycka, na zachodzie Europy istniały proste społeczności rolnicze.

Zobacz [mapę całego świata](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/84/World_2000_BCE.png)

(http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/84/World_2000_BCE.png)

Załamanie kultury unietyckiej związane było prawdopodobnie ze zmianami klimatu — w okresie 1600-1200 pne to okres chłodu w Europie.

Kultura łużycka w Polsce upadła dokładnie wtedy, kiedy nadeszła wielka zmiana klimatyczna związana z przejściem do okresu subatlantyckiego. Z okresu tego pochodzi słynny „skarby scytyjski” z Witaszkowa (VI w. pne), leżącego dziś na granicy niemiecko-polskiej, czyli w sercu kultury łużyckiej. Skarby te stanowią dla badaczy równie wielką zagwozdkę co astronomiczny Dysk z Nebry. O ile gdzie indziej artefakty scytyjskie związane są głównie z hierarchiczną kulturą wojenną, o tyle w Witaszkowie skarby te nie były związane z kurhanem, lecz z kultem wody jako źródła życia. Wśród wielu złoto-srebrnych artefaktów, jakie odnaleziono w Witaszkowie najokazalsza była złota ryba z wizerunkami innych zwierząt na jej brzuchu. Z badań archeologicznych wynika, że było to wotum dla źródła wody. Tak jakby Scytowie — ludzie wojny, osiedli tutaj, wtapiając się w lokalną kulturę.

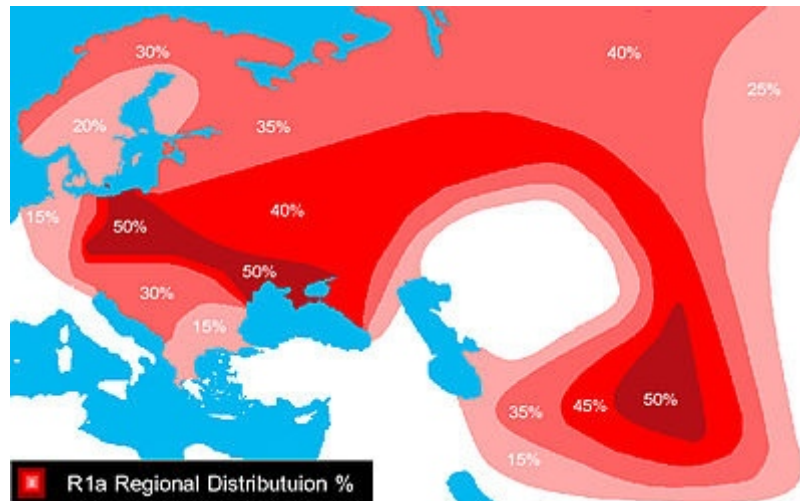
Autorzy książki [Kontekstualizacja skarbu z Vettersfelde/Witaszkowa. Badania archeologiczne na st. 2 w Kozowie na Ziemi Lubuskiej](#) wyjaśniają to nieco inaczej: „Zdaniem badaczy, wszystko wskazuje na to, że było to miejsce kultu bóstw wodnych. Odbywały się tam rytuały obejmujące libacje oraz palenie, a następnie składanie w źródle cennych przedmiotów. Wśród nich znalazł się też "skarbu z Witaszkowa" ofiarowany przez Scytów w formie daru dyplomatycznego dla miejscowych wodzów — przypuszczają badacze. To kolejne istotne ustalenie płynące z książki — Scytowie nie tylko niszczyli i rabowali, ale także starali się zapewnić sobie kontrolę dalekosiężnych szlaków handlowych poprzez nawiązywanie dobrych stosunków z miejscową ludnością.”

W V w. pne. Herodot na zachód od Morza Czarnego lokalizował lud Neurów, związany z kulturą rzeczną, który praktykował szamanizm i wilkołactwo. Badacze przypuszczają, że chodzi tutaj o wschodni odłamek kultury łużyckiej lub prasłowiańskiej. Między Bugiem a Wielkopolską jest szereg rzek z rdzeniem nazwy *nur / *nyr („mokry, wilgotny”): Nurzec, Ner, Narew. Według Herodota musieli oni opuścić swą ojczyznę z powodu plagi węży. Tymczasem według Długosza rzeka Narew miała jakoby tę właściwość, że odstraszała węże. Wydaje się więc prawdopodobne, że Neurowie o których pisał Herodot musieli być ludem, który osiedlił dorzecze Narwii.

Jeśli w tym samym czasie w „skarbie scytyjskim” znajdujemy jako główny motyw złotą prarybę, która wydaje się bliższa kulturze łużyckiej, aniżeli cywilizacji łuczniczków konnych z Wielkiego Stepu, to można przez to rozumieć, że Polska stała się miejscem osiedlenia i zmiany trybu życia przez te ludy stepowe, które zostały wypchnięte ze swoich siedzib zmianami klimatycznymi.

Mógł to być analogiczny proces, jak w Indiach, gdzie egalitarne społeczności rolnicze zostały zdominowane przez Ariów, którzy stworzyli Wedy (1500-500 pne). Według historyków greckich w pierwszych wiekach naszej ery na ziemiach polskich funkcjonował [Związek Lugijski](#) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,9858>), który przypominał kasty hinduskie: były ludy specjalizujące się w wojnie (Ariowie), kulcie religijnym, gospodarce (Helveci). W późniejszych latach

przybyli jeszcze Sarmaci.

Podobieństwa te uprawdopodobnia genetyka. Dominująca wśród dzisiejszych Polaków płci męskiej haplogrupa R1a1 jest taka sama jak w wyższych kastach indyjskich, głównie u braminów. Oto najbardziej nam podobni genetycznie ([ludność z przeważającą R1a1](http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_R1a_frequency_by_population) (http://en.wikipedia.org/wiki/List_of_R1a_frequency_by_population)):

1. Khatryjski szlachcic przypomina naszych Sarmatów

- Bramini z Zachodniego Bengalii — 72,22%
- [Mohana](http://en.wikipedia.org/wiki/Mohana_%28Sindhi_tribe%29) (http://en.wikipedia.org/wiki/Mohana_%28Sindhi_tribe%29) w Pakistanie (określający się Mir Bahar — Panowie Morza, potomkowie scytyjskich Medów, którzy przed kilkoma tysiącami lat zasiedlali wybrzeża Indusu) — 71
- Hindusi z Chitwan w Nepalu (jedno z najświętszych miejsc hinduizmu) — 69,2

- Iszkoszymowie z Tadżykistanu — 68
- Bramini ze stanu Uttar Pradesh — 67,74
- Khatrowie z Pendżabu (handlarze z jedwabnego szlaku) — 67
- Tadżykowie z Pandżakentu — 64
- Serbołużyczanie — 63,4
- Abhirowie z Pendżabu — 63
- Kirgizowie — 63
- Hazara w Pakistanie (nad Indusem) — 60,9
- Bramini z Biharu — 60,53
- Lohana w Gudżaracie — 60
- Nuristańczycy z Afganistanu (pierwsi buntownicy przeciwko Sowietaom) — 60
- Rosjanie z Tweru — 57,9
- Węgrzy — 56,6-60
- Polacy — 56,4-57
- Białorusini — 51-58,8
- Rosjanie z Kurska — 52,5
- Lewici aszkenazyjscy — 51,7
- Ukraińcy — 50-54
- Ałtajczycy (ludy syberyjskie, zwane m.in. kowalskimi Tatarami) — 50-58
- Pasztuni z Afganistanu — 51,02

Nuristańczycy z Afganistanu

Z tego tygla kulturowo-etnicznego, stanowiącego stop Mezopotamii, Indusu i kultury stepu wyłonił się lud zachodniosłowiański, który stworzył państwo polskie. Językowo i genetycznie jesteśmy bliscy Indiom. Wierzeniowo-symbolicznie — Mezopotamii, zaś temperamentem — cywilizacji konnych łuczników.

Może dlatego Imperium Rzymskie nie podbiło ziem polskich, choć przecież kontrolowały one najważniejszy europejski szlak handlowy Rzymian — bursztynowy z jego „złotem północy”.

Mariusz Agnosiewicz

Redaktor naczelny Racjonalisty, założyciel PSR, prezes Fundacji Wolnej Myśli. Autor książek [Kościół a faszyzm](#) (2009), [Heretyckie dziedzictwo Europy](#) (2011), trylogii [Kryminalne dzieje papieżstwa: Tom I](#) (2011), [Tom II](#) (2012),

[Zapomniane dzieje Polski](#) (2014).

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 11-11-2015)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,9933) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,9933>)

Contents Copyright © 2000-2015 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2015 Michał Przech

Właścicielem portalu Racjonalista.pl jest Fundacja Wolnej Myśli.

Autorem portalu jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tego portalu i jakiegokolwiek jego części.

Wszystkie elementy tego portalu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tego portalu oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tego portalu i nie korzystać z jego zasobów.

Informacje zawarte na tym portalu przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów portalu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na portalu. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki prezentuje.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych portalu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl